

KREŠŤAN

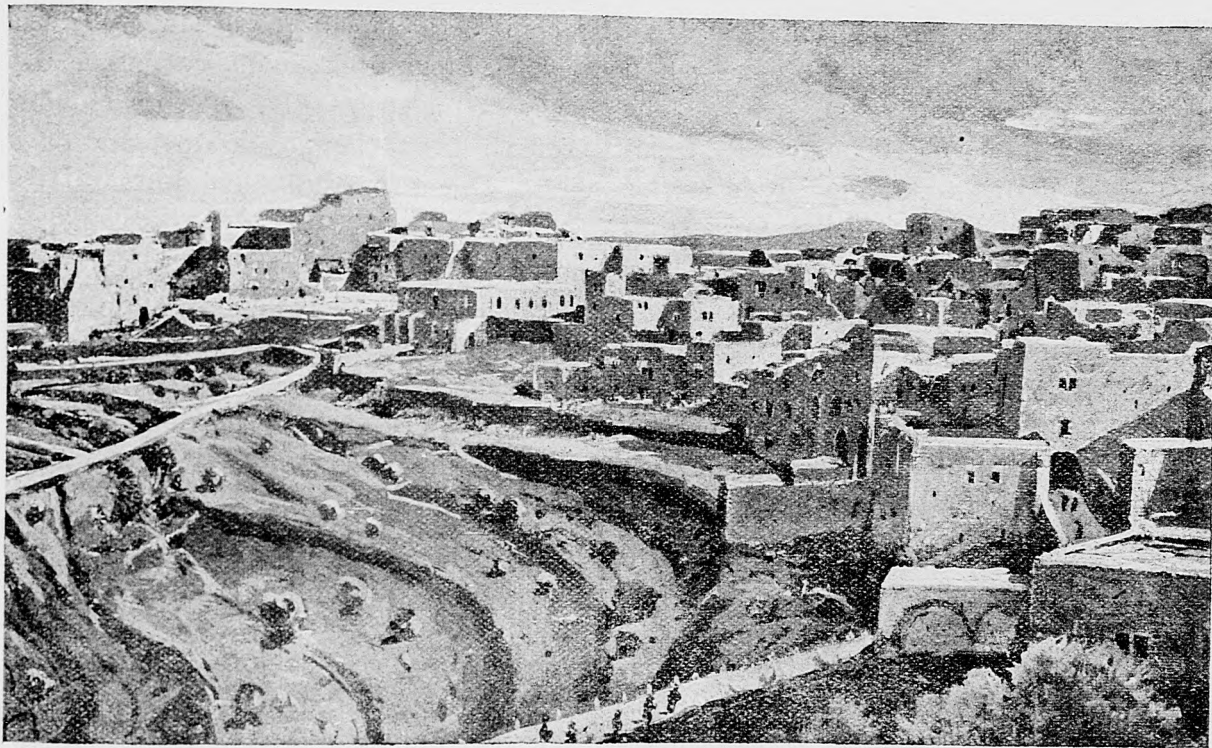
POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :		Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok	— 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka	— 2 „ — „	páp. komorník.	sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
Na štvrt roka	— 1 „ 20 „	Majiteľ a vydavateľ :	ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stúpcového
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>		JAN MOLNÁR.	nonpareill riadku 30 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Sláva Bohu na výsosti a pokoj ľuďom dobrej vôle!

Bez mála dve tisíc rokov je tomu, čo na ni-
 vách betlehemských slyšali chudobní pastieri tieto

oslavovanie Boha, tam nielo pokoja ľudí dobrej
 vôle. Kde nielo pokoja ľudí dobrej vôle, tam
 nielo šťastia a blažeností na tomto svete. Celé
 šťastie pokolenia ľudského závisí teda od toho,
 či a ako oslavuje Boha na výsosti. Oslavovanie

Pohl'ad na Betlehem.

slová z úst anjelských. Pokolenie veriace od tejto
 chvíle ohlasuje nepretržene slávu Boha na vý-
 sosti a pokoj blahonosný zmáha sa všetkých srdce
 a myslí Bohu oddaných. Oslavovanie pravého
 Boha má za odplatu pokoj ľudí dobrej vôle.

V tej miere ale, ako pokolenia upúšťajú na
 zemi od oslavovania Boha pravého, mizne vo
 svete aj pokoj ľudí dobrej vôle. Kde chybuje

Boha jest teda podmienkou nášeho pozemského
 a večného šťastia. Ako máme Boha večného osla-
 vovať, tomu naučil nás Syn Boha večného, ktorý
 v podobe ľudskej narodil sa nám dnes v Betle-
 heme. Toto je naše sväté náboženstvo, toto je
 nám cesta, pravda a život. Toto je hlavným zá-
 kladom nášeho časného a večného šťastia. Bla-
 ženost jednotlivého človeka a národov nezávisí

od ľudskej múdrosti, lež jedine od toho, ako kráčajú tou cestou, ktorú im v Betleheme narodený Spasiteľ sveta ukázal, ako nasledujú tú pravdu, ktorú on svetu ohlasoval. Nasledovanie cesty nám Spasiteľom ukázanej a pravdy ohlasovanej Synom pravého Boha, sú podmienkou života šťastlivého na svete a blaženého vo večnosti.

Božské učenie narodeného nám dnes Spasiteľa našeho nenie z tohoto sveta, vzťahuje sa nielen na jednotlivého človeka, lež na všetkých ľuď a na všetky národy. Platnosť má nielen pre isté časy, lež pre všetky stáletia. Nebe a zem pomínú, slová ale Pána Ježiša nikdy nepomínú. Učenie toto ako božské zodpovedá všetkým nárokom a šľachetným potrebám ľudským. Ľudia každého stavu, pokolenia a zamestnania; národy všetkých krajov a časov nalezajú svoje úplné blaho v tomto svätom náboženstve, ktoré nám dal Boh, keď jednorodeného Syna svojego poslal na tento svet, aby tu hľadal a k Otcovi nebeskému priviedol všetko, čo bolo ztratené.

Pokoj svoj doniesol nám jednorodený Syn Boha živého a pokoj svoj dal nám, keď v podobe nemlúvniatka zjavil sa v Betleheme. Nie v paláci mocných vladárov svetských narodil sa, lež v chudobnej maštálke betlehemskej. Pokoj svoj doniesol teda v prvom rade chudobe. Zjavením svojim v nevýslovnej chudobe posvätil teda a pozdvihol k nebesiam ťažký stav chudobných. Za časov pohanských nenávidená bola chudoba. Modloslužbám oddaní pohani považovali chudobných za ľuď na svete zbytočných. Ježiš Kristus posvätil chudobu a otvoril jej brány kráľovstva nebeského. Blahoslavenými menoval on chudobných duchom a povedal, že jejich je kráľovstvo nebeské; blahoslavenými menoval tých, čo lačnejú a smädnú za spravodlivosťou a učil, že oni povýšení budú; blahoslavenými menoval tých, ktorí plačú a sľúbil, že oni potešení budú. Trápenia a biedy sú podielom zvlášte chudobného. S plačom prichádza človek na tento svet a s plačom sa odoberá z neho. Toto je osudom pokolenia ľudského a zvlášte chudobných. Chudoba nenie potupa, ani haňba, lež jest to následok hriechu dedičného. Narodzený v maštálke betlehemskej božským učeníom svojim oslavuje ťažký lóz chudobných. Veď zem táto nevidela nikdy chudobnejšej bytnosti, ako bol Vykupiteľ sveta. On Kráľ kráľov a Stvoriteľ neba i zeme po narodení svojom

ležal musel v jasličkách maštálky. Chudoba mu bola hlavným podielom cez celý život jeho až po pretrpkú smrť na dreve kríža. Tu na kalvárii medzi nebom a zemou visel a nemal miesta kam utríznenú hlavu skloniť a zbičované sväté telo jeho bez rúcha vystavené bolo posmechu zatvrdilých katov židovských. Spasiteľ sveta nás teda chudobu nielen učil znášať, lež ju znášal aj sám. Učeníom svätým, ktoré cirkev svätá rímsko-katolícka ohlasuje a ohlasovať bude všetkým národom, až do konca sveta obmäkčuje Spasiteľ kamenné srdcia všetkých zatvrdilých. Čo ste najmenšiemu z týchto učinili, to ste mne učinili, pravil Spasiteľ. Či si môžeme zrejmejšieho povzbudenia myslieť ku podpore chudobných, ako je toto? V celom verejnom účinkovaní Vykupiteľa sveta vidíme teda nevyčerpatelný prameň jeho lásky ku chudobným, utrápeným a ubiedeným. V Betleheme sa narodil ako ten najchudobnejší a na kríži vydal ducha svojho Otcu nebeskému v chudobe a trápeniach, akých svet dosiaľ nikdy nevidel. Preto, ó chudobní, čo postrádate statkov pozemských, patrite na vtelenú chudobu v jasličkách betlehenských. Tam jednorodený Syn Boha živého posvätil chudobu a všetkých opovrhnutých a chudobných ku sebe pozdvihol. Tie jasličky betlehenské sú teda živým prameňom potešenia všetkým chudobným, opusteným vdovám a sirotám kresťanským. Všetci utrápení preto, čo pod ťažkým bremenom života stonáte, vdovy, čo nemajú ochrancov, siroty, ktorým pred časom odumreli drahí rodičia, postavte sa v duchu pred jasličky betlehenské, tu leží pre vás ten najvzáctnejší a najštedrejší dar vianočný, jednorodený Syn Boha živého, on doniesol pokoj vám, celému svetu, čo oslavuje Boha, pokoja blaženosti doniesol nám a všetkým ľuďom, čo sú dobrej vôle.

V nevýslovnej chudobe narodil sa Syn Boha pravého a chudoba bola mu podielom cez celý život jeho na tomto svete. Svätý Jozef bol jeho pestúnom a opatrovníkom. Svätý Jozef, jednoduchý robotník, z práce rúk svojich zaokrýval potreby Vykupiteľa sveta. Slúži to k nekonečnému povýšeniu a posväteniu stavu robotníckeho. Stav robotnícky je ťažký a dnes snád ťažší než bol veľakedy. Robota je následok hriechu dedičného. Robota ale nenie haňba, ona sošľachťuje človeka. Stav robotnícky nenie posledný v spoločnosti ľudskej, bo ho Spasiteľ posvätil. Potrebné je ale

aby stav tento pamätal na toto svoje posvätenie. Len ten robotník býva úcastný toho požehnanja, ktoré z jaslíčiek betlehenských pre tento svet vyviera, čo učenie Spasiteľa svedomite nasleduje. Viera tá svätá, ktorú Vykupiteľ doniesol z neba na tento svet a ktorú nám ohlasuje cirkev, nie je len pre pánov a pre kňazov, lež pre všetkých ľudí a teda aj pre tých, čo z mozolov rúk svojich žijú. Bohabojný a svedomitý robotník je už aj na tomto svete šťastlivý. Robotník bez viery, náboženstva a Boha je nešťastlivý na tomto svete, že ho na druhom svete kráľovstvo nebeské neočakáva, o tom môže byť presvedčený. Aký život, taká smrť. Toto na veky ostane pravdou. Život bez Boha, je istotná smrť bez Boha, teda tá najnešťastnejšia. Nikdy nebolo tolko nevery medzi robotníctvom, ako za terajších časov. Ale snáď aj nikdy tolko biedy nebolo v triedach robotníckych, ako práve teraz. Čo z toho nasleduje? Aby svet robotnícky navrátil sa k Bohu. Len v Bohu je prameň našej blaženosti. Keď robotník ľahko alebo zlomyselne odmrští od seba Boha a vieru, čo mu ostane? Mnohí si zakladajú mnoho na svoju mladosť, iní na svoju silu a zdravie. Zapomínajú pri tom, že život človeka je ako kúdeľ, čo chytrý zblkne a ostane z nej len trošičku prášku. Nie v tých bludných naukách záleží šťastie robotníctva, ktoré zlomyselni a zaslepení zvodcovia jeho roztrusujú, lež jedine v tej viere, ktorú učia nás a učia budú všetky národy sveta jaslíčky betlehenské. Kresťanské robotníctvo, keď potrebuje posilnenia, potechy v ťažkom stave a povolani svojom, nech ho nehľadá vo svete a u zradných vodcov beznáboženských pohybov, lež u jaslíčiek betlehenských. V štedrý večer veľkých sviatkov vianočných kresťanský robotník veriaci rodinku svoju, dieťky svoje nech shromaždí pred jaslíčkami betlehenskými, bo v týchto ležal jedinorodený Syn Boha živého, a ten doniesol blaženého pokoja všetkým ľuďom, čo sú dobrej vôle a oslavujú Boha, teda aj kresťanským robotníkom veriacim.

Sláva Bohu na výsosti a pokoj všetkým ľuďom na zemi, čo sú dobrej vôle. Predávno odznely tieto slová nad Betlehemom z úst anjelských, podržali však platnosť po dnes a podržia ju až do konca sveta. Sláva, ktorú vzdávame Bohu a odplata za to pokoj srdca a zovnútorň, sú základom šťastia ľudského vo všetkých ustanovizňach

ľudských. Ktorý štát, ktorá spoločnosť, ktorá rodina stojí na základe svätého učenia, ktoré doniesol z neba jedinorodený Syn Boha pravého, tam prekvitá blaho občanov, spokojnosť spoločenská a šťastie rodinné. Príkladom toho je nám cirkev. Mohutné državy a veľké mocnárstva zanikly a neostalo po nich iba meno, cirkev však, ktorú založilo chudobné pachoľa z maštálky betlehemskej, trvá už do dvetisíc rokov a trvať bude až do konca sveta. Drahokamy ozdobené zlaté koruny veľmocných cisárov rímskych rozpadly a rozkotúlaly sa celým svetom, tá trňová koruna však, ktorá dakedy tríznila a ozdobovala presvätú hlavu Spasiteľa, po dnes je predmetom vrelej úcty všetkých národov sveta. Kým štáty, spoločnosti a rodiny nenahliadnu, že nie je v inom spasenia, ako v Ježiši Kristu v Betleheme narodenom a na Kalvárii ukrižovanom, nebudú požívať blaženého pokoja, pokiaľ bezbožní nemajú pokoja.

Pospiechajme preto napospol všetci k jaslíčkám betlehenským, akožto ku prameňu všetkých milostí, vrúcnyimi modlitbami prosme jedinorodeného Syna pravého a živého Boha, až skrze nekonečné zásluhy jeho, žiadúceho pokoja dá vlasti našej, šťastia naším rodinkám a spolu blaženého pokoja všetkým ľuďom, čo Boha oslavujú a sú dobrej vôle!

Socialdemokracia židovský vynález.

(Dokončenie.)

Dokázali sme v predošlých článkoch, že zakladatelia socialdemokracie boli židia. Aj to sme menovite dokázali, že vodcovia socialdemokratov sú sami židia a ako títo k rozširovaniu jejích zákazonských zásad používajú tlač, totižto noviny, ktoré si zakladajú, píšu a ktoré kresťanské robotníctvo s ťažko vyrobenými halierami svojimi udržiavať musí.

Prichádza nám ešte dokázať, ako židovskí vodcovia krom novín tlačou a spisbou iného druhu zvädzajú a od koreňa kazia kresťanský ľud.

Majú totiž socialdemokrati pre každý obor jejích socialdemokratických vedomostí svojich spisovateľov. U nás tieto socialdemokratické vedomosti nie sú natoľko vyvinuté, ako v cudzozemsku. Tam majú knihy ku všetkému súce. Tieto si dajú donášať a prekladajú ich do materinskej reči toho ľudu, ktorý chcejú zvädzať. V týchto knihách nachodia sa hotové reči ku ľudovým shromaždeniam. Takéto reči naučia sa židovskí vodcovia nazpamäť a hubujú ich potom pred ľuďom a ľud ich obdivuje a vo svojej sprostosti hovorí: aký sú to múdri páni, veď tak pekne

hovorí! To však tí dobrí ľudovia nevedia, že títo židáčkovia čerpú tú múdrosť z kníh, ktoré si dali z cudzozemska doniesť. Ku každému oboru socialdemokratickej organizácie majú židovskí vodcovia jejich knihy. U nás v Uhorsku píšú pre socialdemokratov nasledujúci známejší spisovatelia (!) ako sa menujú: Weltner, Baron, Groszmann, Garami, Mojžiš Mezófi a celá kopa mladých židov, ktorí knihy do materinskej reči ľudu prekladajú. Robotníctvo kresťanské kupuje za drahé peniaze tieto výbuchy ľudskej sprostosti, čítajú ich doma ženy, deti a otravujú sa týmto hrozným jedom.

V cudzozemsku sú známi spisovatelia socialdemokratickí: dr. Aarons, E. Bernstein, dr. Adolf Braun, Arnold Dodel, Eisner, Kurt, Pavel Fischer, Pavel Hirsch, Avelnig, Leo Deutsch, Luxemburg, Parous, Peters, Silberstein, E. Wurm, L. Kohn, G. Gross, F. Hertz, dr. Reihersberg, Schonlank, Edvard Fuchs, Jakoby, Spilhagen, Felix Holländer, bratia Grimm, Hugo Lindmann a mnohí iní. Spisovatelia títo sú pravda, ako to už i jejich mená ukazujú, samí židia.

Či to teda nenie haňba a potupa sveta, že sa kresťanskí robotníci vo vážnych otázkach životných dajú poučovať židmi. Na katolícku knihu alebo na katolícky časopis kresťanský robotník nemá peňazí. Mnohokrát ani vlastnému dieťaťu nechce kúpiť školskej knihy. Keď mu príde predplatiť sa na katolícky časopis, škrabe sa v hlavu a okúňa sa. Keď ale príde k nemu socialdemokratický agent židovský, to hneď vyrukujú s peniazmi. To si nepamyslí, že ho tento agent vysmeje a pomyslí si: už som zase dostal jedného sprostého gojima.

Vodcovia socialdemokratov zvlášte na tom si dajú záležať, aby sa do parlamentov dostali a takto získali sebe vplyv na zákonodarstvo. Zkazonosné zásady jejich uskutočňujú potom v zákonoch, ako to vidieť vo Francúzsku a v Taliansku.

U nás v Uhorsku socialdemokratickí ablegáti sú Mojžiš Mezófi a Vilhelm Vázsonyi (Weisfeld), tretí socialdemokratický ablegát bol Jozef Vészi (Weiss), ktorý teraz v ministerstve Fejérváryho vlády dostal vysoký úrad.

V Nemecku sú socialdemokratickí ablegáti: Bebel, Stadthagen, Wurm, Auerbach, Haiser, Sabor, Singer dr. Verkauf, Bernstein, Zeller, atď. Majú v Nemecku socialdemokrati spolu 81 mandátov, z tých 45—50 nachodí sa v židovských rukách.

Vidíme z tohoto, že židia silou-mocou vrhajú sa na ľud kresťanský, aby ho z jednej stránky vykoristili hmotne, z druhej strany pripravili o jeho najväčšie poklady, totiž dušné spasenie. Kto ich však povolal ku tomuto remeslu? Kto dal židom práva ku tomu, aby založili socialdemokraciu. Kto ich vyslal, aby sa postavili ako vodcovia na čelo kresťanského ľudu? Nikto na svete. Právo toto vzali si sami. A že sa vyšinuli za vodcov kresťanského robotníctva, to leží v prirodzenej ich dotieravosti a v tom duchu kšeftárstva, akého zdedili od svojich predkov. U nich je všetko kšeft a za peniaze hotoví sú k bársčomu na svete.

Hlavnou úlohou jejich je pokoriť keď nie vykoreniť

kresťanského ducha, kresťanské zmýšľanie a celé kresťanstvo. Veľmi pekne hovorí o tomto grófká *Ida Hahnhahn*, keď píše: «Jejich (židov) tradície sú také, že nás nenávidieť musia; nie v našej osobe, lež v našich zásadách. Bo sme my privrženci a nasledovníci Boha, ktorého oni ukrižovali. Pokračujú oni v tomto ukrižovaní nakoľko môžu, keď snažia sa vykoreniť vieru o kríži. V literatúre a spisbe novín, v šľachetných umeniach, vo vedomostach hemžia sa židia, ktorí z čiastky vtipom a vlohami, z čiastky nestydatou nevedomosťou, každý druhým riadom kresťanstvo drúzgajú, plznia, kríž svätý hrizú, pomlávajú, slovom všetko možné vynakladajú na to, aby zničili vieru Ukrižovaného».

Podvod a rozširovanie socialdemokratických bludov označuje druhý spisovateľ kresťanský nasledujúcimi slovami: «Behom stoley dožil sa svet už aj horších časov, ako sú terajšie, kde pravda medzi ľuďmi nielen ubýva, lež skoro celkom zaniká; boli časy, keď fanatickí kazateli ducha ľživého povstali medzi ľuďom a slovom i učeníím, ako víchrom zvlnené more, otrovou a lžou omámený ľud so sebou hnali; nikdy však blud a lož neukazovali sa svetu v tej miere, ako dnes; nikdy nevystupovali tak slobodne, bez všetkých prekážok, ako prítomne; nikdy nemaly takých prostriedkov k rozširovaniu sa a ku záhube sveta; nikdy široké vrstvy ľudu neprijimaly ich s toľkou ochotnosťou, neočakávaly ich s toľkou dychtivosťou, ako za našich časov. Nikdy ale aj blud a lož neposobil toľkých prevratov v politickom a náboženskom živote, ako za našich časov.

Čo je to však ten nový blud nového učenia socialdemokratického? Tento nový blud je spojenie a doplnenie všetkých bludov, ktoré dakedy oborili sa na ľud, zaslepili a hubili ho; tento nový blud rovná sa onému kniežafu tmí večných, ktoré spája v sebe všetky druhy zlosti; jest to teda legia bludov. A tento blud hovorí sám o sebe, že je on *revolúcia*.

Od tohoto bludu nech narodený nám dnes Vykupiteľ sveta zachráni nás všetkých.

POLITICKÉ CHÝRY.

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Ľudová strana snemová v pondelok dňa 18. decembra o 5. hodine večer držala poradu pod predsedníctvom grófa Aladára Zichyho. Na porade prítomní boli skoro všetci krajinskí vyslancovia. Na počiatku porady sdělil predseda gróf Aladár Zichy, že ponač socialdemokratom zakázaný je pochod verejný v tento večer, títo deputácie nepošlú ku politickým stranám, teda ani ku ľudovej strane. Zdelil ďalej gróf Aladár Zichy, tak ako predseda strany, lež spolu aj ako člen výkonného výboru

koalície uzavretia, ktoré tento vyniesol dotyčno budúceho zasadnutia snemovne a že v tomto koalícia proti novému odročeniu snemu protest pozdvihne v tom smysle, aby sa ku nemu všetky politické stránky pripojiť mohli. Ku tomuto uzavretiu koalície prihlásila sa ľudová strana snemová jednothlasne. Zdelil ďalej predseda gróf Aladár Zichy z poverenia výkonného výboru koalície, že v budúcom zasadnutí snemovne predostre snemu návrh v záležitosti rezervistov. Poradu viedli ďalej vyslancovia ľudovej strany o politickom rozporení. Budúcu poradu držala ľudová strana dňa 19. decembra.

Shromaždenia kresťanskej ľudovej strany v stolici šárišskej.

Ako sa ľudová strana sriadaže po všetkých stranách, vzdor tomu, že proti nej vystupujú takým spôsobom, ako si ona toho nezaslúžila, znakom toho je, že ešte v tomto mesiaci zamýšľa vydržiavať sriadujúce shromaždenia na nasledujúcich miestach šárišskej stolice. Má teda byť takéto sriadujúce ľudové shromaždenie 28. dec. predpoludním o 10. hod. v Rodácsi; popoludní o 2-jej hodine v Hrabkove (Hrabkó); dňa 29. decembra o 9. hodine pred poludním v Szinnyem (Szinnye) a tohože dňa 29. decembra o 2. hodine popoludní v Nyársardove. Miesta tieto nachodia sa v okrese volebnom sabinovskom. Prípravy ku shromaždeniam robia sa z patričnej strany v najširšom obore. Vyvoláva sa preto kresťanské obecnstvo tohoto okolia, aby sa ku tým shromaždeniam kresťanskej ľudovej strany pripravovalo. Kresťanskému ľudu len kresťanská ľudová strana môže poskytnúť ochrany a zákonnej podpory v terajších ťažkých časoch.

Ministerské porady.

Celé účinkovanie ministrov Fejérváryho z toho pozostáva, že každý deň porady držia. Rozumie sa, že dňa 18. decembra zas mali takúto poradu a uzavreli jednothlasne volačo až veľmi neobyčajného. Toto uzavretie na každý pád prekvapí svet. Uzavretie ministerskej porady totiž tak zneje, aby barón Gejza Fejérváry (nie zadakoval) lež dňa 20. decembra išiel ku jeho veličenstvu kráľovi a podal tam úradnú zprávu o snemovom zasadnutí z devätnásteho decembra. Barón Gejza Fejérváry by názaj už celkom mohol ísť do Viedne bývať aspoň by nemusel toľko hore-dolu behať.

Trenčiansky fõišpán

Pozdraviť nám treba tých mužov trenčianskych, ktorí chvalitebne nahliadajú, že s prítomným systémom korupcie nedá sa účinkovať ku blahu stolice, tým menej ku osohu vlasti. Ako známo, za fõišpána trenčianskeho vymenovaný je *Julius Baross*. Meno toto je známo v celej stolici. My neideme naň ani ničoho prílepíť, ani z neho dačo odhryznuť. Ponechávame mu ho celé, ako si ho on zdedil po svojich predkoch, jejichž pokolenie dlhé a dlhé časy panovalo v Trenčianskej. Práve preto však, že to meno Baross v Trenčianskej veľmi dobre znajú, nepote-

šili sa tam veľmi tomuto vymenovaniu. Len z tejto príčiny, keď sa nový fõišpán Julius Baross v Trenčine dostavil na nádražie, prišiel ku jeho prijatiu len sám kapitán polície. Nebol tam ani ališpán, ani úradníctvo, ani hasiči, ani dievky v bielych rubáčoch s kvietim. Prijatie fõišpána teda dosť smutne vypadlo. On si ale pomyslel, keď nechce prísť vrch k Mohamedovi, pôjde teda Mohamed k vrchu, a šiel sám k ališpánovi. Ten mu ale celkom dôverne rozložil, ako veci stoja. Ališpán a stoličné úradníctvo ponechávajú všetko ďalšie pokračovanie, teda aj inštaláciu celkom na stoličný výbor. Tento výbor však bude dosť neodvislý a ukáže, že mu je milšia konštitúcia vlasti, ako priazeň ministrov, ktorá i tak len na zajačom chvoste visí, a nesprávne natisnutého fõišpána inštalovať nebude. Ku tomuto vlasteneckému osvedčeniu blahoželáme neodvislým Trenčanom!

Prešporsoá stolica v opozícii.

Prešporsoá stolica postavila sa už dávnejšie na stanovisko passívnej rezistencie. Z tohoto vychodiac, stoličný výbor uzavrel, že dobrovoľne platené dane štátu neodovzdá a prihlasovanie sa dobrovoľníkov k vojančine v známosť nevezme. Kristóffy, správca vnútorných záležitostí krajinských uzavretie toto — ako to aj v iných stolicach urobil — zničil. Stoličný výbor však v zasadnutí dňa 18. decembra vydržiavanom 75 hlasmi oproti 59 uzavrel, že poostáva na svojom stanovisku, nariadenie Kristóffyho za nezákonné vyhlasuje, v známosť ho berie a nariaďuje všetkým úradníkom stoličným, aby v tomto smysle i naďalej pokračovali, dobrovoľne platené dane neprijímali a štátu neodovzdávali, taktiež neprijímali ani prihlasy dobrovoľníkov k službe vojanskej. Stoličný výbor ďalej uzavrel, že toto uzavretie svoje na vedomie dá aj krajinskému snemu. Mužské a odhodlané chovanie sa stolice prešporsokej možno len schvalovať a za príklad postaviť tým niekoľko stoliciam, čo sa ešte vždy okuňajú postaviť sa na zákonné stanovisko passívnej rezistencie.

Z nitrianskej stolice.

Výkonný výbor opozicionálnych stránok stolice nitrianskej vyzval všetkých výborníkov stoličných, aby sa ku stoličnému zasadnutiu dňa 22. decembra na každý pád do Nitry dostavili. Vyzvanie toto len z tej príčiny uverejňujeme, aby sme dokázali, že nakoľko pohyb tento zodpovedá snahám ku obrane konštitúcie krajinskej a programu kresťanskej ľudovej strany snemovej, že totiž aj my s ním súhlasíme a všemožne ho podporujeme. Svrchovaný čas je, aby stolice už raz precíty z hlbokého a tuhého spánku, do ktorého ich ululákal liberalizmus a ukázali svetu, že sú to, čo majú byť, totiž pevné hrady konštitúcie a slobod krajinských. Záujmy ľudu dôkladne podporovať sa dajú len vtedy, keď krajina má svoju konštitúciu a zákony kráľom sankcionované. Toto sú základy blaha občianskeho. Za toto bojovala kresťanská ľudová strana snemová vždy proti nesvedomitým bašom a utlačovateľom kresťanského občianstva a za toto bojovať bude

kresťanská ľudová strana snemová až do posledného muža, za čo si ona zaslúži, aby bola všemožne podporovaná.

Snemovňa.

Bolo teda aj to chýrne zasadnutie snemové dňa 19. decembra. Chystali sa naň najmä socialdemokrati. Nuž ale tito nevyrukovali ku parlamentu. Miesto toho poslal ta hlavný kapitán Béla Rudnay 400 policajtov peších a 80 policajtov na koňoch, aby vraj udržali poriadok. Toto im nepadlo ľahko, veď nebolo tam nikoho, čo by bol ľudí klal a okná vybíjal.

Vyslancovia koalície už pred deviatou hodinou shromaždili sa v snemovni. O štvrt na desiatu prišiel ta nízky a nepatrný úradník v čiernom kabáte a hľadal predsedu snemovne. Ahá! to je *Adolf Kazar*, listonoš Fejérváryho. A vskutku on to bol a odovzdal list ministerpredsedu predsedovi snemovne. Teda sa Fejérváry neopováži prísť do snemovne, hádali vyslancovia. Jedni sa smiali, druhí zase hovorili, že je to pekný generál, keď sa ohňa boji.

Odročenie snemovne do 1. marca.

Presne o štvrt na jedenástu otvoril predseda Julius Justh zasadnutie snemovne. Veľká sieň snemovne naplnila sa v jednom okamžení. Ministrov rozumie sa tam nebolo.

— Či sú ministri v Bachusovej pivnici? — pýtal sa Rákosi. Tak sa volá totiž tá diera, kde pomocníkov Fejérváryho vlády napájajú.

Prečítaný bol najprv dopis kráľovský, ktorým snem od 10. októbra do 19. decembra odročený bol. Dopis ten vzatý bol v známosť.

Julius Justh potom otvoril snem nasledovne:

— Dnes ráno dostal som od veľzbrotmajstra baróna Gejzu Fejérváryho (krik a smiech) nasledujúci dopis:

— Osvietený pán predseda! Mám to šťastie pripojený kráľovský dopis pod ./ s tou poníženou prosbou odoslať, aby ste ho v známosť vziať ráčil.

Na to zdvihol sa veľký krik proti vláde.

Na to prerezal predseda snemovne Julius Justh obálku kráľovského dopisu a prečítal ho, v smysle tohoto kráľovského dopisu snem *odročený je do 1. marca roku 1906-ho*.

Pozdvihol sa na to veľký krik v snemovni. Vyslancovia však dopis kráľovský vzali v známosť s tým, že proti nezákonnému odročovaniu snemue v mene koalície s úslušnou úctou protestoval gróf Albert Apponyi, ku ktorému protestu pripojil sa v mene liberálov aj gróf Štefan Tisza.

Ministri ako na žeravom uhli sedeli pod celým zasadnutím snemovne v ministerskom paláci, kam im od päť do päť minút telefonovali, čo sa v snemovni robí. Chýry tieto Fejérváry telefonoval hneď do Viedne. Ministerium na to po celom svete rozposlalo zákonnú predlohu všeobecného volebného práva. Kto sa toho dožije, že v život uvedená bude? Barón Gejza Fejérváry a Kristóffy zaište nie!

Z CUDZOZEMSKA.

Povoľnosť porty.

Turecká vláda teda konečne nahliadla, že nebude dobre fahať sa s veľmocami za prsty. Jako to už telegramy oznámily, rakúsko-uhorský veľvyslanec barón Heinrich Calice, ako doyen carihradského diplomatického sboru už dostal notu vysokej porty, v ktorej bez každej podstatnej zmeny prijíma návrhy veľmoci, ktoré sa pofahujú na medzinárodnú kontrolu spravovania peňažných záležitostí v Macedonii. Následkom tejto povoločnosti tureckej vlády demonštrácia medzinárodnej floty sa už skončila a lode sa vracia z tureckých vôd. Telegramy, ktoré došli z diplomatických kruhov carihradských, ústupnosť tureckej porty vyhlasujú za veľký úspech európskej diplomacie. tým viac, lebo veľmoci zároveň prajne vybavily aj také otázky, ktorých dlhotrvanlivé pojednávanie by bolo prišlo na denný poriadok len o mesiac. Medzi inými teraz bola vybavená aj otázka: predĺženie poverenia macedonského hlavného dozoru a občianskych jednatelov, jako aj predĺženie smluvy cudzích žandárskych dôstojníkov na ďalšie dva roky.

Gréci a Rumuni.

Rumunsko, jako je známé, pretrhlo diplomatické spojenie s Gréckom, lebo grécku vládu robí zodpovednou za to, že grécke bandy nemilosrdne prenasledujú macedonských Rumunov, takzvaných kucio-valachov. Jeden carihradský telegram teraz oznamuje, že veľvyslanec rakúsko-uhorský a ruský poslali tureckej vláde notu, v ktorej pýtajú ochranu pre kucio valachov. Nota vyzdvihuje, že kucio valachovia z jari dostali od porty viac náboženských a národných ústupkov a tieto výhody sú teraz príčinou gréckeho terrorismu. Následkom tohto povinnosťou je, aby naskutku porobila energičné poriadky cieľom prekazená prenasledovania kucio-valachov, lebo jestli toto ďalej potrvá, tak polozenie môže veľmi komplikovať — Prajné riešenie rumunsko gréckeho konfliktu očekáva sa aj od toho, že vláda Ralhho v Grécku padla.

Z Ruska.

Z Rigy oznamujú, že mesto je úplne osihotené od vonkajšieho sveta a že na vidieku sú sediaci poburení. Z Revalu oznamujú, že tam sa vzbúrili vojaci ktorí zastrelili jedného generála a jedného plukovníka. Z Moskvy oznamujú, že tam boly krvavé srážky medzi vojskom a robotníkmi. Vojaci upotrebili strojové pušky. Z radu robotníkov mnohí padli mrtví a ťažko ranení.

Krešťania kupujte len u krešťanov!

BESEDNICA.

Dar Ježiška na vianoce.

Cez celý život môj budem pamätať na tieto vianoce. Veď by aj nešlo s poriadnym riadom, keby chudobné chlapčisko v štedrý večer nemalo mať žiadnej radosti. Celý svet sa teší tomuto okamžiu. Ja som sa mnohokrát žaloval, prečo som nenie sirota, vtedy by ma na štedrý večer aspoň zavolali čo aj cudzí ľudia do svojho príbytku, pohladkali, pošľovali by ma a keď iné nie, dali by mi aspoň kúsok koláča.

Veď ale vám hneď rozložím moje trápenia. V druhom týždni zabíjali u nás. Taká zabijačka je hotový sviatok pre celý dom a všetkých známych, ktorým sa výslužky posielajú. Podrobili a posekali to veľké vykrmené hovädo. Bolo jelitiek a klobások sila, hrubá slanina, mnoho mäsa, ťažké šunky. Matka sa tešila, tatko sa pod fúzy usmieval. Čo malo do komína prísť, nuž to tam vyvesili k údeniu, ostatné poukladala mamka v komore, aby sme vraj mali dobré sviatky.

Stalo sa to však ináč. Tretí deň pred vianocami zobudili sme sa na veľké kriky. Mamka div sa niekam nepodela, také hurty zvädzala. Nuž ale čo sa stalo? Sbehol sa celý dom. Všetky jelitka, klobásky a šunky z komory zmizly. Žrdky, na ktorých visely tie krásne klobásky, boly celkom prázdne.

Čelad, aj my deti, hľadali sme všade zbojníka, ako keby ho však zem bola zhltila, nikde ho nebolo a neprišlo mu ani na mysl, aby sa sám hlásil.

Apko konečne medzi nami deťmi zaviedol prísne vyšetrovanie. Bolo nás do hromady päť. Postavili nás do radu ako vojakov. Prvý v rade stál Jožko a díval sa zachmúreno a prísne, ako keby bol stál pred kráľovským súdom. Posledná stála v rade Katka, dievčatko maľunké a slabé, ktoré by sa s touto klobáskou zaiste bolo zadusilo, keby z nej bolo odhrýzlo. Vedľa Jožka som stál ja, ponevác som sa ale celkom nevinným byť cítil, díval som sa zvedave, čo z toho nasledovať bude.

Jožko odpovedal na prísne otázky apkove, že on klobásky ani nevidel, ja som s úsmevom odvetil, že som jej ani nevoňal. Slovom tajili sme všetci.

Chudák apko nás začal sa už potíť od prísneho vyšetrovania. Zdalo sa nám, že si dá na tom záležať, aby medzi nami našiel zbojníka klobások. Keď si už ináč nevedel dať rady, okriknul nás prísne:

— Teraz zložte prísahu, že ste to vy neboli. Viete, čo je to tá prísaha?

— Vieme, — odpovedali sme všetci naraz s Jožkom.

— Teda dobre. Jožko na tebe je poriadok.

Jožko vedel prísahu ako otčenáš a hneď začal:

— Prisahám, že som ja klobásky neukradol.

Prišiel na mňa poriadok. Ja som sa okúňal. Ako by aj nie, veď nám práve vtedy pán katecheta v škole bol vykladal, že je zakázano nielen falošne prisahať, lež aj bez potreby v malicheernej veci.

Apko mŕštil čelo, keď badal ako sa okúňam a s hnevom skríkol na mňa:

— Aha, už ťa máme, dobrý vtáku!

Ja som sa naľakal a dal som sa prisahať na telo, na dušu a na všetko možné, že som ja nikdy v živote mojom klobásky noukradol.

Apko s nami ničoho vyvieš nemohol a povedal namrzený, aby sme odišli.

Ja som chopil moje knižky a utekal som rovno do školy. Nazdával som sa, že tam všetko zabudnem. Tie klobásky mi ale niako z rozumu neisly. Vždy som si nad tým hlavu lámal, čo robil s nimi ten, čo ich ukradol. Či ich uvaril a či ich surové zjedol?

Sedel vedľa mňa chlapec v otrhanej halene bol chudobná sirota a hlad mu z očí vykúkal. Sveril som sa mu a rozložil som mu moju klobáskovú záležitosť. A ten mi povedal, že sú klobásky dobré pečené, aj varené, ale že sa môžu aj surové zjesť. Onehdy že dostal kúsok surovej klobásky a to mu tak chutnalo, že takého dobrého ešte nikdy nejedol. Pri tom sa mu oči blištaly a bolo vidieť na ňom, že je hladný.

Na tretí deň mal byť štedrý večer a mne mimovoľne prišlo na mysl, že som sa ho opýtal:

— A ty čo budeš zajtrá jesť Imriško?

— Kúsok chleba, — odpovedal.

— A prečo nie koláč? — pýtal som sa ho ďalej zdivený, bo mi prišlo na mysl, že mi deti na sviatky doslávame koláče.

Chudák Imriško odvrátil sa odo mňa a keď som naň pozrel, videl som, ako mu oči slzia. Vtedy mi prišlo na mysl, že je to úbohá sirota, nemá otca, ani matky a len z milosrdenstva chovajú ho cudzí ľudia v majeri.

Svitla mi hneď jedna čudná myšlienka. Chytil som chudobného chlapca za ruku a povedal som mu:

— Neboj sa Imriško, budeš mať čo jesť na štedrý večer, veď ja poviem mojej mamke a tá ti pošle potom všeličoho.

Imriško povďačne pohliadnul na mňa a mňa to tak dojalo, že by som bol skoro zaplakal nad tým.

Pustili nás von zo školy. Ja som prišiel domov. Mamka piekla silu pekných koláčov, ani nevedela od roboty, kde jej hlava stojí. Chcel som ju prosiť, aby dačo poslala úbohej sirote, ale som neprišiel k tomu, veď mala tak mnoho roboty. K tomu aj chodily ženy od susedov, jednostajne prezeraly a vychvaľovali jej pečivo. Tak prišiel večer, a ja som nemohol matku za Imriška prosiť. Vonku bolo tma ako vo vreci, v pitvore som nikoho nevidel. To som vedel, že mamka z pece vytiahnuté koláče rovno do komory vnáša. Otvoril som dvere a zdrapil, čo mi pod ruku prišlo, jedon veľký makovník a k tomu zo žrdky pár klobások a šiel som opatne ku bráne a potom

na ulicu. To už musím povedať, že mi klopalo srdce, keď som po tom koláči siahol, či už od strachu pred tým, že ma lapia, alebo následkom toho povedomia, že zle robím, to neviem rozhodne. Ako som však na ulicu vyšiel, začal som bežať a bol som v jednom okamihu v majeri, kde býval Imriško. Pohladal som ho, dal som mu koláče a len tolko som mu povedal:

— Tu máš Imriško, to ti mamka posielala.

Ako sa pamätám, bolo to prvý raz, čo som nepravdu povedal, tak som to cítil, ako keby ma boli do srdca pichli. Imriško od radosti len to mi vedel povedať, že sa príde mojej mamke za ten dar poďakovať.

Ja som si vesele šiel domov. Z počiatku mi vrtala v hlave tá myšlienka, či ma dakto nevidel, neskôr však ako keby ju dakto bol sfúkol, bol som celkom spokojný.

Nikto ma nevidel, od radosti som si aj zahvizdal.

Večer sme všetci sedeli okolo stola. Apko a mamka boli veselí. My deti sme boly nespokojné, boly by sme radi videli Ježiška a tých anjelov, čo v štedrý večer s ním chodia do domov, kde sú dobré deti. My sme všetci hovorili, že sme veľmi dobré a preto musia anjeli prísť ku nám s Ježiškom. Apko a mamka ale vduřili nás do postieľ a my bárs sa nám spať nechcelo, len aby sme Ježiška nenahnevali, ľahli sme si spať.

Naraz nás zdurili. Ako som sa prebudil a oči si povytieral, videl som celú izbu ožiarenú. Na hrubom stole stál vianočný strom; tolko sviečok v živote som nevidel, čo na ňom horelo, zlaté a strieborné orechy blištaly sa z neho, ako diamanty. Pod stromom ležala sila všeliakých vecí, jedna krajšia nad druhú. Hračky, obrázky, knižky, koláčiky, cukriky, mädoovníky. Ani sa už nepamätám, čo tam všetko bolo. Ako sme to zazreli, chceli sme sa všetci naraz na to vrútiť ku stromčoku. Tatko však len okom mihnul, a my všetci hneď sme mali ruky vo vachoch. Len po jednom sme smeli k vianočnému stromku prisúpiť. Každému dal tatko z tých darov, čo nám Ježiško doniesol. Na mňa sa nepozrel, ako keby ma ani na svete nebolo. Konečne som sa osmelil a pýtal som sa:

— Tatko, či mne nič nedonielol Ježiško?

— Tebe — povedal tatko, keď na mňa prísne pohliadol. — Áno. aj tebe doniesol Ježiško voľačo. Dívaj sa, tebe doniesol túto palicu.

S tým vstal hore, chytil trstenicu, čo sa na stole pohodlne vystierala a šlahol s ňou po mne.

Vykrikol som od strachu a bolesti, zapamätal som si však každé slovo, ktoré povedal:

— Všetci ti ja dám, ty zbojník! — kričal hrozne nahnevany na mňa. — Tu máš tvoj zaslúžený dar. Zde riem z teba tie klobásy, čo si mi z domu povynášal, — pri tom ma látal nemilosrdne. — Včul mi darmo cigániš a falošne prisaháš, veď som ňa na moje vlastné oči videl, ako si dnes koláče kradol.

Koľko mi takých nečítaných vymeral môj tatko, to len sám Boh vie. Ja som sa zviľal od bolesti a reval som tak veľmi, že sa až celý dom triasol. Naraz som nič viac necítil, zamdlel som.

Čo sa potom so mnou stalo, neviem.

Ako som sa zobudil, bolo svetlé ráno. Pri mne kľučal Jožko a apko ho náramne hrešil:

— Ty lotor, nevedel si sa prvej priznať, že si ty tie klobásy ukradol? Teraz sa ti nad ním srdce puká, keď už dostal svoju porciu? No, však mu to neškodí, veď som na moje vlastné oči videl, ako včera kradol z komory koláče.

Dvere sa otvorily a dnu vstúpil Imriško. Išiel rovno k mamke, bozkal jej ruku a povedal:

— Pán Boh vám zaplať za to, čo ste mi včera večer poslali.

— Nuž a čo som ti poslala? — pýtala sa mamka zařivená.

— Nuž ten koláč a tie klobásy, čo ste včera večer poslali chudobnej sirote, aby som vedel, že sú vianoce.

Dobre som videl, ako sa mamka triasla a v očiach zablišťaly sa jej slzy, pristúpila ku mne, privinula ma ku sebe, bozkala ma po čele a povedala:

— Drahé dieťa moje!

Zajikavý plač utlačil ďalšie jej slová...

Poučné rozprávky.

(Pokračovanie.)

Bol utešený májový deň. Slnko v jemných lúčach sypalo blesk na ulice Bobrovej. V teplom prachu deti sa bavily. Chlapi a ženy v sviatočnom rúchu čakali, čo to asi bude.

Pán farár tiež bol vonku, s doktorými rozumnejšími sedliakmi sa rozprával, potom šiel na faru, nebol zvedavý na táraniny hlúpeho žida.

Zrazu čuť bolo hrkot kočiaru.

Každý zvedavo hľadel v tú stranu.

— Už ide, už ide! — kričaly deti.

Goldberger so spokojným úsmevom hľadel na zástup, mysliac, že ľudia k vôli nemu vyobliekali sa do sviatočného rúcha.

— Ale kto že to sedí pri ňom? — pýtali sa niektorí gazdovia.

— Nuž Peter Bakita, — odpovedal jeden.

— Skutočne je to on, — dosvedčali mnohí.

Bobrovania smejú sa, daktori žartujú. Ale Petra Bakitu to nepomýli. Pyšne pasie oči po nich. Ani gróf, tak sa vypýna v kočiari.

Ale predsa voľačo nezdá sa židkovi. Pred krčmou stál sud z nehož mal rečníť, ale Bobrovania ani ho nevíťali, ani sud neobstali, len z dialky púšťali dym zo svojich fajočiek. Asi dvadsať dobre podgurážených korhelov stálo blízko suda, k týmto počal rečníť apoštol socialistov: Arpád Goldberger.

Nuž ale zvedavosť je veľký pán, najmä na dedine v čas nedeľný, kde aj tak málo kedy poblúdi komediant. Aj naši Bobrovania: chlapi, ženy a deti pomaličky bližili sa k rečníkovi. Každý chcel vedieť, čo tára židák s krivým nosom? Vidiac to Goldberger, tým hlasnejšie a s väčším gurážom počal sa rozhadzovať. Zhyboval sa raz

na pravo, raz na lavo, mätal rukami, zatinal päste, raz tichúčko rečnil, o chvíľu zavrieskol, ako čo by ho bol šidlom pichol. Kým o chudobe robotníkov bručal, dobre obstál, ale keď obrátil reč svoju na majetnú triedu a započal pánom majetky odoberať a medzi chudobu deliť, ľud počal šomrať a všeličo vykrikovať, lebo pomyslel na

Takto a podobne vykrikoval nazlobený ľud. Chlapi, ženy a deti dohromady, Bakitová ich posmelovala.

Ale Goldberger ďalej vreštal. Nebál sa, veď videl pred sebou krdel žandárov. Teraz dal sa do kňazov, že tí sú príčina biele našej. Načo sú? Darmo žerú a nič nerobia. Načo je viera? Kňazi vymysleli všeliaké hlú-

Narodenie Krista Pána.

dobrého jeho zemskeho pána, ktorý mu živnosť dáva a pomáha ako vie. Hľa, aj nedávno vystavil školu v Bobrovej. Skoro zdarma prepustil im pašienku, a tohoto dobrého pána napáda tento hnusný židisko.

— Nepočúvajme tohoto pľuháka! Von s ním! Nech zgrgne, kto ho sem dopratal! Nedajme si nášho dobrého pána! To je cigáňstvo, čo trepe! Dolu s ním! Žid smrad! Von socialistov! To sú kmíni! Somár, kto im veri!

posti a za ne dajú si platíť. Chudoba robí za nich. Socialisti neznajú ani viery, ani Boha, ani krst, ani sobáš, lebo bez týchto vecí človek vyžije. Hlavná vec je sloboda...

Ďalej nevedel kázať, ba aj to len medzi krikom vyplával. Ľud sa nemohol udržať, nastal opravdový víchor. Daktorí päste, iní palice dvíhali na žida. Najmä ženy boli napajedené. Bakitová šla napred. Nebudem opisovať po-

smešky a nádavky, s ktorými ho poctily. To si každý môže pomysleť, kto videl po kope aspoň sto nahnevaných žien. Nech sú nenie tam žandári, na kusy ho potrhajú. Aj tak len ťažko vedeli prekaziť, že ho so suda dolu nezhodily.

Židák bol ukrutne napajedený. Nečakal takéto vítanie, lebo Bakita uistil ho, že ľud ticho sa bude držať, ba po kázni jeho v dedine všetci ostanú socialistami. A hľa, medzi sršne prišiel. Raz bol zelený, raz červený, no bolo mu do skapania. Aj hľadel, ako by mohol ufujazdiť, ale to nebolo možno. Konečne, súc napajedený, voľačo špatného zakričal na ženy.

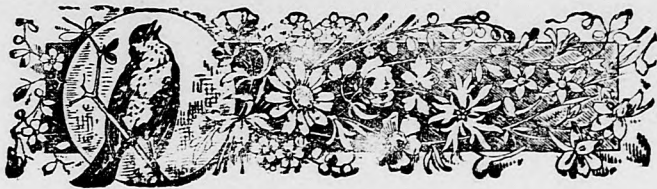
No, ani tým nebolo viac treba.

— Počuli ste? — pýtala sa Bakitová.

Krik prestal, ženy šeptaly dačo medzi sebou a potom hajda, rozbehly sa na všetky strany.

Chlapi sa zasmiali. Goldberger ale myslel, že už teraz on dal groš do base, jeho je slovo. Aj si odkašľal, že ďalej bude vysvetlovať múdrosť socialistov. Ale nevedel, lebo ženy, ako potýrení sršni, vrátili sa nazpät so štetkami a s vápennými putňami.

(Dokončenie nasleduje.)

CHÝRNIK.

Všetkým milým dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám našim prajeme z hlbín srdca šťastlivé vianočné sviatky!

Vianoce jeho veličensta. Z Viedne oznamujú, že jeho veličenstvo kráľ vianočné sviatky ako po iné roky, tak i teraz ztrávi v kruhu rodiny svojej dcéry arcikňažny Marie Valerie vo Wallsee. Ztadiaľto dňa 26. decembra odcestuje do Mnichova, kde navštívi svoju deéru bavorskú kňažnu Gizellu. V štvrtok, dňa 27. decembra vráti sa kráľ do Viedne.

Kardinál Samassa. Vo viedeňskom dvornom farskom chráme kráľ v sobotu predpoludním položil kardinálsky klobúk na hlavu jágerskému arcibiskupovi Jozefovi Samassovi. O skvelej cirkevnej slávnosti sdeľujú z Viedne nasledovnú zprávu: O pol 10. hod. pápežský ablegát Zapletal na dvornom hyntove prišiel k dvoru, z kadiaľ v sprievode hlavného ceremonialneho majstra kniežafa Lichtensteina zaviezol sa do kostola. Tu sa pri hlavnom oltári pomodlili a kardinálsky klobúk i s pápežským breve položili na zlaté táce na miesto, ktoré podržali pre pápežského ablegáta. Potom pápežský vyslanec zaviezol sa na parádnom dvornom hyntove na byt Samassu, aby ho odprevadil do kostola. Medzitým dvorní hodnostári schádzali sa v ceremonialnej sieni a tajní radcovia v sieni pre tajných radcov. Chrám naplnený bol popredným obecnstvom, medzi inými bol tam viedeňský knieža arcibiskup

Gruscha, pápežský nuncius Belmonte a viedeňský dvorný biskup Mayer. Kardinál Jozef Samassa došiel do Burgu na šestorke. Kardinál medzi radmi telesných strážcov šiel do siene tajných radcov. Tu ho uvítal hlavný ceremonialny majster Choloniewszki a hlavný komorný majster barón Gudenus. Potom hlavný ceremonialny majster podal zprávu jeho veličenstvu, na čo pochod šiel do kostola. Prijduc ta kráľ šiel k trónu a si klákol na kľakátko a kardinál Samassa tiež si klákol. V laviciach sedel minister zahraničných záležitostí gróf Goluchowszky, ministerský predseda barón Gejza Fejérváry, spoločný finančný minister Burián, minister výučby Lukács a viac rakúskych ministrov. Biskup Marsall odsľúžil svätú omšu, na čo kráľ vstal, sadol si na trón a s tým sa započaly obrady. Pápežský ablegát Zapletal vzal do ruky na zlatej táčni položené breve, šiel pred trón, tri razy sa poklonil, povedal krátku latinskú reč a podal kráľovi breve. Kráľ riekol: «Legatur». Na to pápežský ablegát pred hlavným oltárom hlasite prečítal breve. Potom šiel s kardinálskym klobúkom pred Samassu, poklonil sa pred ním a šiel s ním pred kráľovský trón. Pred kráľom obidvaja kľakli na kolená. Kráľ vstal a kardinálsky klobúk položil Samassovi na hlavu. Na to Samassa tiež vstal a s klobúkom na hlave šiel na svoje miesto. Začalo sa Te Deum, po ktorom Samassa šiel k hlavnému oltáru a udeľoval požehnanie. Po obradoch kráľ prijal Samassu na osobitom výsluchu, z ktorej príležitosti kardinál predstavil jeho veličenstvu pápežského ablegáta Zapletala a grófa Muccioliho. Po výsluchu Samassa vrátil sa na svoj byt.

Večer o 6. hodine bol v Burgu dvorný obed, na ktorom prítomný bol kardinál Samassa, pápežský ablegát Zapletal, viac biskupov, minister Goluchowszki a Lukács, taktiež i viac dvorných a štátnych hlavných hodnostárov.

Odobierka Prochászku od university. Nový stolno-belehradský biskup dr. Ottokár Prochászka tieto dni opustil svoju katedru na budapeštianskej universite, prv ále skončil svoje polročné riadne prednášky. Biskup sa vo vrelom liste odobral od rektora a od senátu university. Rektor university dr. Ludvik Láng v svojom mene už odpovedal biskupovi a k jeho novej hodnosti vinšoval mu šťastia. Universitný senát na svojom najbližšom zasadnutí dá odpoveď na Prochászkov list.

Arciknieža Otto je chorý. Z Viedne oznamujú: Od niekoľko dní koluje chýr, že stav arcikniežafa Ottu, ktorý je už dávnejšie chorý, sa zhoršil. Arciknieža Otto asi pred dvoma rokami utiahol sa na svoj statok v Schönaue, kde sa, výjmuc tých pár týždňov, ktoré ztrávil lanskej zimy v Monte-Karle, stále zdržuje. Na arcikniežafu Ottovi ešte vlani v lete museli previesť operáciu, ale stav arcikniežafa Ottu sa novšie natoľko zhoršil, že lekári sa začali obávať toho najhoršieho. Arciknieža odviezli teda do Viedne, kde tí najvýtečnejší lekári držali konsilium a ushodli sa na tom, že na arcikniežafu musia previesť novšiu operáciu. Arciknieža Otto nechcel k tomuto privoliť. Dňa 11. decembra ale odrazu uastúpily ťažkosti v dýchaní a tak operácia sa musela previesť hneď. Zavolali ku chorému arcikniežafu laringologa Chiariho,

ktorý sa osvedčil, že arcikniežafu bezodkladne musí pre-
rezať hrdlo. Arciknieža sa konečne uspokojil a privolil k
operácii, ktorú tieto dni previedli a ktorá sa podarila.
Arciknieža po operácii sa cítil lepšie, ale jeho stav ešte
vždy dáva príčiny k obavám.

Kráľ majiteľom španielskeho pluku. Z Madridu
nznamujú, že panovník Alfons kráľa Franca Jozefa vy-
menoval za majiteľa 38. španielskeho pluku. Dôstojnícky
sbor pluku minulé dni šiel k madridskému rakúske-
uhorskému veľvyslancovi, jako ku zastupiteľovi kráľa
Franca Jozefa na poklonu.

Vzbury v Sedmohradsku. V Sedmohradsku v
obciach obydlených Rumunmi od niekoľko dní sú vzbury
na dennom poriadku. Národnostní agitátori povzbudzujú
pospolitý ľud, aby napadol svojich maďarských spolu-
občanov. Ako jeden časopis oznamuje, minister vnútra
vyzval podžupanov stolice aradskej, hunyadskej, fogaraš-
skej a stolice Besterce, aby behom päť dní podali obsírnu
zprávu o národnostných nepokojoch.

Z Aradu sdeľujú, že vláde oznámili, že v Kőröskej
doline verejná bezpečnosť je ohrozená. K uspokojeniu
tamojšieho obyvateľstva vyslali ta vojsko. Do Nagyhal-
mágyu prišli dve stotiny 33. pešieho pluku a do Kőrös-
bánye zas dve stotiny pešieho pluku ležiaceho v Szász-
városi. Na okolie Offenbánye a Topánfalvy — jako z
Koložváru oznamujú — žandárske veliteľstvo vyslalo 45
žandárov, lebo sami žandári pýtali posilu.

Časopis «Magyar Tá. Iroda» dostal o vzburách dve
zprávy. V obci Pojény (st. Beszterce), ktorej obyvatelia
sú sami Rumuni, tamjší mladíci napadli kupca Mojžiša
Maisztera a jeho familiu, tovar a obchodné knihy zničili
a vyhrážali sa mu, že ho naskutku zabijú, jestli hneď
neodide z dediny. Keď prišli žandári, rozčulený zástup sa
utíšil, no sotva boli žandári von z dediny, útočníci opäť
napadli Meiszterov dom a povybíjali okná. Hlavný slúžny
prosil, aby do obce vyslali stálu žandársku patrúlu. Vzbú-
rený ľud viedol obecný rychtár, podrychtár a syn obec-
nieho kassira. V obci Zágra v tom istom okrese, dva
razy strelili do okna notárskeho úradu a pre administráciu
vyhrážajú sa udajne celému zastupiteľskému výboru.

Že prečo sa ľud búri, to vysvetľuje rumunský, v
Arade vychodiaci časopis «Tribuna». V tomto časopise
jeden učiteľ, menom Peton Cipun uverejnil vyzvanie ku
biharským Rumunom. Vo vyzvaní učiteľ ponosuje sa, že
passívna rezistencia Rumunov proti terajšej politike
Uhorska je škodlivá pre rumunský ľud, lebo ho uspáva.
Potom vyzýva ľud, aby počúval na slová svojich pastie-
rov, keď ich volajú, lebo zavítal čas prebudenia. Sú

toto krušné následky Kristóffyho politiky, a ani nepre-
stanú, kým Fejérváry s jeho konpanmi ostanú na vláde.

Starý hriech. Z Kecskemétu sdeľujú, že na pusta-
tine Vágójárás robotníci na jednom mieste kopali zem a
našli jednu kosť. V lebke bol jeden zahrádzavený krivák,
z čoho zrejme vysvitá, že mŕtvý stal sa obeťou vraždy.
Vrchnosť zaviedla vyšetrovanie.

Lúpežný útok. Z Aradu oznamujú, že tam spáchali
odvážlivý útok na nadporučika Lamina. Nadporučík šiel
asi o pol noci domov, keď na Árpádovom námestí vrhli
sa naňho dvaja lapaji, zbili ho do krvi a potom ho vyra-
bovali. Útok bol tak neočakávaný, že nadporučík sa ne-
mohol ani brániť. Jedon z útočníkov totižto od zadku
vytiahol nadporučikovi z pošvy šabľu a s touto dotiaľ bil
nadporučika, kým tento bez povedomia neklesol. Nad-
poručík teraz leží ťažko chorý vo vojenskej nemocnici.
Útočníkov, dľa mena Jozefa Zveána a Eleméra Hotaliho
policia zatkla.

Lapení falšovatelja peňazí. Satmárska žandar-
meria po dlhom stopovaní zatkla stolárskeho majstra
Alexandra Kazinckého z obce Porcsalma, ktorý už od
dlhšieho času falšoval peniaze. Žandári prekutali Kazin-
ckému dom a na povale našli veľkú hrbu päť- a jeden-
korunníkov, ďalej veľmi mnoho 20- a 10-halierníkov.
Vysvitlo, že stolárovi pomáhal robiť peniaze aj jeho
mladší brat Juraj, ktorý býva v obci Ecsér. Žandári aj
tomuto prekutali byt a našli uňho 300 korún falšných
peňazí. Peniaze rozširoval Albert Tarsca, ktorý sa tiež
dostal do chládku.

Krádež vo Vatikáne. Z Rímu oznamujú, že v tajnej
bibliotéke Vatikánu prišli na stopu veľkej krádeži. Zlodeji
ukradli veľmi vážne listiny; ktoré sú historickej význam-
nosti. Medzi listinami sú aj memoáre pápeža Pia VII.,
ktoré bol napísal vo väzení v meste Fontainebleau. Žaviedli
veľmi prísne vyšetrovanie, ale posavád neprišli zlodejom
na stopu.

Nešťastná láska. Z Póly oznamujú: 29-ročná
barónka K. Hildegard tieto dni popoludní v jednom hoteli
strelila si z revolvera do prs a sa nebezpečne ranila.
Barónka bola slúbenicou jedného v Przemysli sa zdržu-
júceho majóra, ale v poslednom čase vyskytly sa proti
sňatku hmotné nesnádze a preto barónka cheela si
vziať život.

Socialismus v armáde. Z Prahy oznamujú: Vrch-
nosti udajne prišli na stopu, že socialisti poburujú vojsko.
Minulé dni v jednom vonkajšom predmestí Prahy zatkli
agitátora Cizarovského. Jeden rekrút, menom Kappel
dopisoval si so zatknutým socialistickým agitátorom a

Kto na svoj majetok

záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V. ker., Géza-utca 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho farchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. — Požičky sa do poly ceny majetku môžu zplácať na 15, 22, 25, 33¹/₂, 34 alebo 50 rokov. — Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. — Ústav tento dáva záložné požičky na 5% a na 4¹/₂ % tové požičky bez všetkého ztiahnutia v hotových peniazoch vyplatí. — Komu je požička zapotreby, ten nech sa s dôverou obráti na tento ústav, odkiaľ každému na jednoduchý list vďačne dajú vysvetlenie.

nechcel chytiť do rúk zbraň, lebo to sa vraj protiví socialistickým zásadám. Kappela zavreli do žalára vojenskej posádky.

Zdravotný stav v hlavnom meste. Dr. Alexander Szabó, námestník budapeštianskeho hlavného lekára oznámil administratívnomu výboru hlavného mesta, že minulého mesiaca zpomedzi nákazlivých nemocí na týfus bolo značne menej chorých, oproti tomu na osýpky, šarlach a somársky kašeľ onezdravelo viac obyvateľov.

Medzinárodní zloději. Z Zürichu oznamujú, že tam tieto dni chytili dvoch medzinárodných zlodějov, ktorí páchali krádeže vo väčších mestách Európy, menovite v Paríži, vo Viedni a v Budapešti. Policia prekutala byt vlamačov a našla tam veľa šperkov, medzi nimi viac veľmi cenných perál.

Pochod socialistov zakázali. V mene vodcov sociálno-demokratickej strany Emanuel Buchinger, Jakub Kardos Izrael a dr. Adolf Goldner oznámili hlavnému budapeštianskemu kapitánovi, že v pondelok v predvečer otvorenia snemu budú vydržiavať v záujme všeobecného volebného práva fakľový a lampionový pochod. Socialisti mali sa schádzať na námestí Kolomana Tiszu, zkadial večer o pol 8. hodine mali ísť so štyrmi hudobnými bandami po Kerepešskej ceste, po Alžbetínej okružnej ceste, po Andrásyho ceste, cez Fűrďö ulicu a cez nákladný breh Franca Jozefa na námestie Petőfiho, kde by sa boli rozišli. Hlavný kapitán ale oznámenie nevzal v známosť s tým odôvednením, že politické polozenie je natoľko mútne, že by demonštratívny pochod ešte väčšie rozčulenie vzbudil a preto nemôže ručiť za to, žeby sa voláke výtržnosti neudali. Oznámitelia proti výroku hlavného kapitána appelovali na ministra vnútorných záležitostí.

Odhalená peniaze falšujúca banda. Z Dévy oznamujú, že žandarmeria prišla na stopu jednej veľkej peniaze falšujúcej bandy, ktorá robila päťkorunníky, korunníky a zlatovky a celé Sedmohradsko zaplavila falošnými peniazmi. Žandári v Lippe chytili Ondreja Totiku, ktorý pomenoval všetkých svojich súdruhov. Keď žandári prekutali byty patričných, našli u nich stroje na razenie peňazí a veľa falošných korunníkov. Dvoch členov bandy chytili tieto dni v Déve. Lapeni priznali sa, že už od troch rokov robia peniaze. Členov bandy vyjmúc dvoch, už pochytali a posadili tío chládku. Dvaja zmizli členovia bandy zdržujú sa nebodaj v hlavnom meste a preto ich polícia hľadá.

Pozor na deti! Triročná dcérka budapeštianskeho fabričného robotníka Jozefa Makovského ihrala sa tieto dni v kuchyni kde práve vyhrabali z pece uhlie. V jednom nespozorovanom okamihu dievčatko výskriabalo sa na pec a padlo do žeravého uhlia. Rodičia ju síce na krik hneď zdvihli, no dievčatko sa nebezpečne popálilo. Dobrovoľní ochrancí zaviezli ju do Margitinej nemocnice. Mechanik Jozef Löffler, ktorý býva v Bulyovszkého ulici pod č. 37. minule dni rano šiel po svojej práci. O chvíľu odišla i jeho manželka nakupovať a svojho päťročného syna nechala samého doma. Obyvatelia domu zbadali, že z bytu Löfflerovcov valí sa hustý dym a tušiac zlé, vylá-

mali dvere. Celý byt stál v plameni a malý chlapec sa svíjal od bolesti, lebo horely na ňom šaty. Chlapec sa pravdepodobne ihral so zápačkami a podpálil si šaty, od čoho chytilo sa i náradie. Hneď zavolali hasičov, ktorí oheň udusili, ale malý chlapec sa tak nebezpečne popálil, že zomieral, keď ho dobrovoľní ochrancí viezli do Rochusovej nemocnice.

Ktorý vraždí zo zábavy. Z Dévy oznamujú, že v obci Petrilla v tamojšej kréme síšlo sa viac rumunských sedliakov, ktorí sa pokojne vyprávali. Odrazu Konštantín Préda schytil jednu kyjanicu a tou tak bášil nič netušiaceho svojho súdruha Demetera Prédu po hlave, že tento mŕtvý klesol na dlážku. Vrah ušiel, ale žandári ho chytili. Keď sa ho pýtali, že prečo spáchal vraždu, nevedel nič iného povedať len toľko, že dostal vôľu zavraždiť Demetera Prédu.

Upozornenie. Viac ráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáľž je spoľahlivý ten alebo onen *ústav sprostredkujúci požičky*? — Otázka táto bude napozatým zbytočná, bo hľa my odporúčame, a síce veľmi vrele, jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý, a nadto ešte aj je nie sprostredkujúci, ale *požičky sám prevádzajúci ústav*, tak že trovy prosredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» v Budapešti.

Na vianoce.

Ó, vítaj, vítaj noc svätá,
Kde kliatba bola nám vzatá.
Jak predvídali proroci:
Narodil sa o pol noci.

Ó, vítaj dieťaťko malé,
V plienočkách a na tej slame.
Proroci Ťa už v svätých snách
Videli a my v jasličkách.

Ó, podme, poďme všetci sem,
Kde sväté mesto: Betlehem!
Veď žiara z neba nám volá,
Že Panna už dieťaťko má.

Ó, Panno čistá, Maria,
V pannenstve si Ho zrodila.
Jak slnko dáva svetlo své,
Tak s' nám Ho dala v čistote!

Radosť tvoja tak veľiká,
Aj naše srdcia preniká.
Ty s' koreň z Jesse, On je kvet,
Na Neho čakal dávny svet!

Keď už dvanásť odbila,
Ty si nám Ho porodila.
Tieň smrti aj hneď odletel,
Jak sa narodil Spasiteľ!

Nad tou maštálkou anjeli
Radostne takto spievali:
«Sláva Bohu na výsosti
A pokoj ľuďom v svornosti!»

Ó, svätý muž, Jozefe!
Ten Synček z neba má v tebe
Ochranca, bys' Ho vychoval
S nevestou svou opatroval!

Pastieri, hej ponáhľajte,
Ježiškovi sa klaňajte!
Pobozkajte mu ručičky,
I jeho sväté nožičky.

Povedzte mu tam v Betleme,
Že Ho i my milujeme!
A že kým tu my žijeme.
Jemu sa klaňaf budeme!

G. Schmid.

Narodenie Krista Pána.

Po stvorení sveta roku päťtisícstodeväťdesiatomdeviatom; po potope sveta roku dvetisícdeväťstopäťdesiatého siedmeho; po narodení Abraháma roku dvetisícpäťnásteho; po vysťahovaní synov Izrael a Mojžiša z Egyptu roku tisícpäťsto; po pomazaní Dávida za kráľa roku tisíctridsiatehodruhého; v šesťdesiatompiatom týždni prorocstva Danielovho; v stodeväťdesiatejštvrtej Olimpiade; po vystavení Rímu roku sedemstopäťdesiatehodruhého; v štyridsiatomdruhom roku panovania cisára Oktaviana, keď po celom svete panoval pokoj; po počatí z Ducha svätého v deviatom mesiaci v Betleheme, meste Juda narodil sa z Marie Panny Ježiš Kristus, Boh od večnosti, jednorodený Syn Otca večného, aby príchodom svojim svet tento vykúpil. Dnes svätíme slávny deň narodenia Spasiteľa nášeho Ježiša Krista dľa jeho teľa. Tým,ito slovami ohlasuje cirkev svätá radostný deň narodenia Spasiteľa nášeho. Celému svetu radostnú udalosť túto najdokonalejšie opisuje svätý Lukáš, evanjelista.

Rimanský cisár Oktavian August všetky národy nepriateľské porazil a podrobil jarmu Rimanov. Všeobecný pokoj panoval po celom vtedy známom svete. O vojnách a zburách nikde ani slyšať nebolo. Čas tento všeobecného pokoja použil chcel cisár rimanský k tomu, aby silu obyvateľstva vyskúmal. Vydal teda rozkaz všetkým miestodržiteľom svojim, aby po všetkých provinciách a Rimanom podrobených krajinách popisali obyvateľstvo. S Sýrii a v Indii, krajine židovskej, popisanie toto previedol Cyrinus. Aby sa popis ten dôkladne previedol, jedonkaždý ustanovil sa musel v meste, z ktorého pochádzal. Blahoslavená Panna Maria a svätý Jozef prebývali vtedy v Nazaréte, meste galilejskom. Oba však pochádzali z rodu Dávida kráľa, ktorý dakedy v Betleheme prebýval. Dali sa teda oba na cestu a išli do Betlehemu, mestečka pokolenia Juda, od Jeruzalema asi na dve míle vzdialeného. Stalo sa ale ako tam prišli, že celé mestečko našli pre-

plnené ľuďmi, ktorí zo všetkých strán dorazili tu ku popisu. Svätý Jozef nikde nemohol najst útulku, darmo chodil od domu do domu, všade ho odpravili. Ponevác sa zotmievalo, šiel teda i s Mariou Pannou von z mestečka, kde bola opustená jaskyňa, v ktorej chudobní pocestní v čas veľkej potreby nocľah hľadávali a kde aj pastieri okolia v zlej chvíli a v čas nočný stádo svoje vháňali.

Blahoslavená Panna Maria badala čas, že sa splní tajomstvo vtelenia i začala sa modliť so svätým Jozefom. Nikdy na svete z úst matky neplinuly vrúcnejšie modlitby. O pol noci narodil sa jednorodený Syn Bcha bez boľasti a porušenia pannenstva matky. Ako nepoškvrnená Panna uhladla pred sebou nemluvniatko, s najhlbšou poníženosťou pozdvihla ho k svojim útrobám a ponevác vedela, že je to nie obyčajné dieťa ľudské, lež slovo vtelené, ako takému vzdávala mu úctu. Bola ale, ako aj svätý Jozef, veľmi chudobná, i keď iného nemala, do plienočiek vložila sväté telo nemluvniatka a vložila ho do jasličiek, ktoré tam pre lichvu postavené boly. Ako to ústne podanie sdeľuje, bol v ten čas v maštálke tej jedon vól a osol, i ako zbadali nemluvniatko v jasličkách, pristúpili k ním a dýchali naň a tak ho zohrievali. Oziarila sa aj svetom celá maštálka a prišli kúry anjelské, aby sa klaňaly jednorodenému Synovi božiemu. Otec nebeský medzi tým narodenie Vykupiteľa sveta zázračným spôsobom na vedomie dal pohanom a židom. V ďalekých krajinách na oblohe nebeskej zjavila sa hviezda mimoriadnej jasnosti a veľkosti. Spatřili ju traja kráľovia od východu a hneď pospiechali klaňaf sa očakávanému Vykupiteľovi sveta. Týmto spôsobom dal Otec nebeský narodenie Syna svojho na známosť pohanom. Blízko Betlehemu však pastieri pásli ovečky. I ako posedávali pri stáde, zjavila sa im svetlom nebeským oziarená postava. Náramný strach preniknuí pastierov. Oziarená postava, totižto anjel, prehovoril ku ním a povedal im: «Nebojte sa, bo hľa, zvestujem vám a všetkým národom veľikú radosť. Bo dnes narodil sa vám Vykupiteľ Pán Kristus v meste Dávidovom. A toto vám bude na znamenie: najdete nemluvniatko plienkami obvinuté a položené v jasličkách. A hneď bolo s anjelom množstvo vojska nebeského, chváliacich Boha a praviacich: Sláva na vysostach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle». Zadívení slyšali pastieri tento spev anjelský, i keď kúry anjelské prespevujúc, k nebesám postupovaly, pravili medzi sebou: Idzme do Betlehemu, aby sme videli, čo nám Pán zvestoval. Pospiechali teda hneď do Betlehemu a ku maštálke, ktorú dobre poznali a našli tam všetko tak, ako im to anjel bol zvestoval. Našli tam svätého Jozefa, blahoslavenú Pannu Mariu a v jasličkách nemluvniatko, plienkami obvinuté. Poznali aj hneď, že nemluvniatko toto je patriarchom a prorokom slúbený Messiáš, Vykupiteľ sveta, i padli na obličaj svoju a klaňali sa mu. Potom ale chváliac a zvelehujúc Boha, vrátili sa ku stádam svojim a ohlasovali všade, čo im zvestoval anjel a čo videli.

Jasličky, v ktorých ležal ako nemluvniatko Spasiteľ Ježiš Kristus, dlhé a dlhé časy nasledovníci jeho držali

vo veľkej úcte. Pohania síce pozdejšie nad jaskyňou vystavili modle Adonisa veľkolepý chrám. tento ale pozdejší kresťania zrúcali a vystavili na tomto mieste skvostný kostol s mnohými kláštorami. V jednom z týchto kláštorov býval dlhé časy sv. Hieronim. Jasličky preniesli behom času do Ríma, kde sa nachodia v chráme «Maria Major». Plienočky opatrujú v Paríži v jednej kaplne. Kráľ sv. Ľudvik dostal ich do daru od cisára Balduina II. a rozkázal aby v tej kaplne ku verejnej úcte vystavené byly.

DOPISY.

Ružomberok

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Úctive prosím o uverejnenie týchto riadkov v našom obľúbenom «Kreštane».

Deň 8-ho decembra bol pre nás «Katolícky Kruh» veľavýznamný. Zle sa totižto dotklo údov spolku, keď dostali pozvanie k valnému shromaždeniu, v ktorom ako predmety byly vytknuté: 1. Reč predsedu; 2. zažakovanie predsedu; 3. zažakovanie podpredsedu. — Predsedom tohoto Kruhu od toho času, ako sa otvoril, tedy od jednástich rokov, je osvičený pán Štefan Rakovszky, vyslanec a podpredseda krajinského snemu; podpredsedom zase pán Augustin Kekát, farár ludrovský, vyvolený bol po odchode p. dr. Antona Kurimszky, opáta-farára ružomerského za kanonika do Spiša, bývalého podpredsedu tohoto kruhu. — Na shromaždení prítomné bolo 63 údov, medzi nimi niekoľko bolo aj takých, ktorí sotva raz do roka navštívia náš «Kat. Kruh».

Pán Štefan Rakovszky v zaujímavej reči opísal jednástročnú udalosť tohoto kruhu. Veľké ťažkosti stály naproti založeniu tohoto Kruhu, jako sa namáhal, aby tieto ťažkosti premohol, Kruh udržal, jako ho hájil a bránil, lebo práve vtedy liberalizmus najväčšmi zúrnil. Hneď pri jeho otvorení zaviedol poradu, aby sa slovenský časopis pre ľud katolícky založil a po krátkej porade uzavrené bolo taký časopis založiť, naň potrebnú kauciu sbierať a nazvané je meno jeho «Kreštan». On nebol spokojný s tým, kňazov prehovoril, aby zakladali potravné a úverné spolky, ktoré sa i v Liptove započaly a kde jestvujú, ku blahobytu ľudu kresťanskému dopomohly. Vysvetlil potom ďalej, že to upodozrievanie, jako by bol on tento «Kat. Kruh» pre seba založil, jak chybné bolo, on sa stal ďaleko od Ružomberka ablegátom, je nateraz i podpredsedom snemovne, však ale toto všetko je mu nie tak milé ako to, že tento «Katolícky Kruh» založil a že je jeho predsedom.

Však ale dokladá, že ako sa stal ablegátom, krajinské záležitosti ho tak zaujaly, že on s našim «Katolic-

kym Kruhom» tak sa zaoberať nemôže, ako predtým, nič menej ale neobával sa o tento «Kruh», kým podpredsedom bol p. dr. Anton Kurimszky, bývalý ružomerský farár a prépoš, vedel, že ho v patričnom duchu viesť bude, taktiež obavy nemal, keď jeho farár a dobrý priateľ, s ktorým za dvadsaťjeden rokov žiadnej roztržky nemal, pán Augustin Kekát, farár ludrovský, po odchode pána Antona Kurimszky stal sa podpredsedom tohoto «Katol. Kruhu».

Teraz sa ale stala premena. Ružomberok dostal nového farára a tomu teda patrí miesto podpredsedu. Ponevác ale p. Š. Rakovszky nemá garancie, žeby ho ten v tom duchu viedol, v jakom bol doteraz vedený, že on, ačpráve vzdialený, predsa, dokým je predsedom za ten «Kruh» je zodpovedný, preto aby neprijemnosťam vyhnuť, zrieka sa predsedníctva.

Podobne sa osvedčil i pán Augustin Kekát. Jeho dôvera údov vyvolila, a keď chcel zažakovať, výborom požiadany bol, aby podpredsedníctvo do budúceho riadneho valného shromaždenia zadržal; však ale keď nielen v «Slovenskom Týždenníku», lež i v samých «Katolíckych Novinách» bezmenný dopisovateľ z Ružomberka ho ustavične napádal, ponevác on za tým nebažil, predsedníctva sa zrieka.

Však ale na to sa ozvali údovia, že si oni veru osvičeného pána Štefana Rakovszkého nepustia, čo by potom povedal svet o meste Ružomberok, keby tak chýrečného a zaslúžilého muža poďakovanie prijali, veď by to bola veľká nevďačnosť. — Veď tunajší pán farár je už vyše pol roka tu a ešte sa v «Kat. Kruhu» neukázal, stanovy nepredpisujú, žeby podpredsedom musel byť miestny kat. farár, my chceme, aby náš «Kat. Kruh» vo vlasteneckom duchu hol udržaný, jestli je nejaké nedorozumenie medzi nim a pánom Štefanom Rakovszkym, ktorý hlása lásku a svornosť, nech to vyrovná a napravi. Sám Jozef Szonderlich, mestský hlavný notár, ináč dobrý priateľ tunajšieho pána farára, múdre poznamenal, že ponevác mesto Ružomberok má dve patronátske fary v meste, a že jednej, ludrovej fary, už od 21 rokov je horlivým a príkladným farárom pán Augustin Kekát, slušno je, aby ako starší, bol podpredsedom. Podobne osvedčil sa i pán Štefan Horánsky, tunajší slúžnovský, k nemalej radosti valného shromaždenia, že on tiež žiada, aby doterajší dvaja predsedovia ako ho dotiaľ múdre spravovali, tak i naďalej jeho spravovanie si zadržali.

Čo bolo predvídať to sa i stalo, šesťdesiat údov hlasovalo, že poďakovanie neprijímajú a traja prijímali odrieknutie.

Môžete si myslieť, drahí čitatelia, aká radosť nastala po tomto výroku. Éljenovanie nemalo konca. Preto i ja mnoho zdaru prajem týmto dvom pánom, aby mnoho rokov šťastlive úradovali a Boh dobrotivý nech žehná ich snahy.

Ťd ruž. «Kat. Kruhu».

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan»-a!**

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt' roka	1 koruna

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tíh ct. predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám vyšoznačené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Spisy redakcii zaslané.

Posol Božského Srdeca Ježišovo časopis, obrazmi okrášlený k rozmnoženiu úcty božského Srdeca. Vychádza u pátrov-jezuitov v Trnave (prešporská stolica) mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 koruna 60 haliorov. Pre Ameriku 3 koruny. Pre Rusko 2 koruny 50 haliorov.

Kreštania, kupujte len u kreštanov!

Odkazy redakcie.

Do pozornosti všetkým: Kto chcete predplatiť alebo adresu svoju premeniť, alebo kto reklamujete, vždy len takto musíte sa u nás hlásiť: *Kreštan kiadóhivatala Bpest, IV., Ferencz-József-rakpart 27. szám.*

Dopisovateľ. Privigye. Tento kráľ sme nemohli vyhovieť vašej žiadosti. Museli sme sa ponáhľať pre nastávajúce sviatky s robotou. Odložili sme to pre budúcnosť. Myslíme, že zato neprídeme o vašu priazeň, do ktorej sa i v budúcom roku odporúčame.

Ceny potravných článkov.

Úradne značené priemerné ceny za 100 kilogramov.

Pšenica: tiská K 16'65-18'00, peštianska K 16'20-17'70, belehradská K. 16'85-17'60, banátska (76 kilogramová) K. 16'85-17'55. — *Raž*: K. 13'35-13'75. — *Jačmeň* na krm K. 13'60-14'60 — *Ovos*: prvotriedny 14'70-14'90, druhotriedny 14'50-14'60. — *Kukurica*: K. 13'45-13'65. *Repica*: K. —. — *Proso*: K. —.

Múka.

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	27'60	26'20	25'10	24'10	23'70	22'50	20'80

č.	7	7½	8
K.	18'60	16'30	13'10

Otruby: K. 10'10, hrubé K. 10'20.

Datelinové semä: lucerna K. 102'00 do 110.00 za 100 kilogr.

Zemiaky: ružové K. 06'00-06'40, žlté K. 04'80-5'20 za 100 kilo.

Strova: Veľký biely bob: K. 27'00-29'00, tmavý

K. 22'50-23'00, drobný K. 32'00-34'00, tarkavý K. 23'00. *Hrach*: K. 23'00-23'50 — *Šošovica* veľká čistá K. 35'00 45'00 — *Konopné semä*: K. 31'00-34'00. — *Lanové semä*: prima K. 18'00-19'00. — *Rasca*: K. 62'00-64'00. — *Mak*: sivý K. 53'00-55'00, modrý K. 58'00-62'00. — *Ladník*: K. 14'00 do 15'00. Všetko 100 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* rafinovaný K. 68'00-68'50, kockový K. 69'50-70'00, kandis biely K. 81'50, žltý K. 67'00-67'50 za 100 kilogr. potravnou daňou.

Petrolej: americký (†) vo veľkom prima K. 46'50 ruský (†††) K. 44'50 za 100 klgr.

Lekvár: srbský (1904) K. 24'00-25'00, slavonský (1904) K. 28'75-29'25 za 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K. 35'00 do 36'00 srbské (80-85 kus.) K. 30'00-30'50.

Sviňská masť: bpeštianska K. 142'00 do 143'00.

Slanina: vidiecka K. —. — mestská 3 kusova K. 111'00-112'00 za 100 klgr.

Spiritus: Rafinovaný tovar vo veľkom K. 140'00 do 141'00. Denaturalisovaný, k priemyselným účelom jeden barill 39'00-39'50.

Kto trpí na lámku a reuma

nech neprobuje žiadne iné lieky a kúpi si jednu flášku

Dr. Flesch-a liehu proti lámke

ktorý istotne hojí, pakostnicu, lámku, reumu, bolenie rúk, nôh a drieku ake pochádza od sedenia, preslenia, natrnutia a z vytknutia, taktiež i opuchliny hojí iste ako ktorýkoľvek iný liek k vonkajšiemu, alebo vnútornému prijatiu. Pôsobenie jeho badať možno i pri najstarších nemociach, proti ktorým ani kúpele ani iné lieky nepomáhaly. K dostaniu u vynálezca a vylučného dorabateľa

v Lekárni Korona Dr. Emila Flesch, Győr, Baross-út 24. číslo. 291

1½ decilitrova fláška 2 kor. Cena «rodinný» flášky k dlhšiemu upotrebeniu 5 kor., 3 malé alebo 2 rodinne flášky ob- jednane zasielajú sa franko.

Neni choroby vo vašom dome

keď si dáte doniesť

KRÁLOVSKY-BALSAM,

tohoto kraja všetkých balsamov, ktorý je vylučne istým liekom proti všetkým chorobám; tento chyry balsam zastavuje bolenie hlavy, lámku, pakostnicu reu u, bolenie zubov a krížov, lupanie v nohách, koliku, bolenie žalúdka, slovom proti všetkým chorobám najestejším liekom je Kráľovský-Balsam, preto je potrebné aby na pohotovosť bol v každom dome. Cena veľkej flášky 2 kor. 65 hal.; 3 flášky 6 kor. 65 hal. franko s počtovou dobierkou. K dostaniu u lekára Franc Grósz-Nagy v Debrecine 27. č. V Budapešti v lekárni Jozefa Török, Király-u. 12.; s týmto liekom tiež objednať sa môže po celej krajine ktorou v najkratčyrna hajduság masť na fuzy, šom čase do- siahnuť sa môžu tie najkrajšie fuzy, 3 škatulky 2 koruny 15 hal. franko s počtovou dobierkou. 235

Žiadajte si cenník

Zdarma a bezplatne zašlem môj, v slovenskej reči, bohaté ilustrovaný cenník, ktorý viac než 1000 obrazov obsahuje rozličných hodin, zlatých a strieborných predmetov ako aj hudobných nástrojov 289

Hanns Konrád

I. hodinová fabrika a exportní obchod BRÜX No. 1233. (Česko.)

Oznami prijíma administracia „Kreštan“ Szentkirályi-úlica 28. Budapest,

Sukne lodenové kus 65--70 kr.; grisetové 1 zl. 1.20 a vyše; zástery, košeľe šatky, pančuchy atd. všetko za výhodné ceny. Dalej odporúčam

Praktické deky na kone.

Tiež i k prikryvaniu čelade sa hodiace kus 1 zl. 50, 1.80, 2 zl. Spôčtovon dobierkou zasiela tkáčska dielna Adolfa Jelínek v Lisku, p. Jimramov. Morava 5 kilová zasielka presvedčí každého o dobrej jakosti a neobyčajnej lacnote a povzbudí ku muobým ďalším objednávkam.

Kdo jeden ráz skusi ten druhí ráz kupizas. 250

Jedine pravý THIERRYHO BALSAM

Tento balsam slúži vnútorne. Je 1. **Nedostizne pôsobivým liečivým prostriedkom** pri všetkých nemocach pľúc a prs, mierni katarrh a zamedzuje výmety, odnima boľastný kášeľ a lieči 1 zastaralé nemoce toho druhu. — Pôsobí výtečne pri zánetu v krku, v chriptani a pri všetkých nemocach krku atd. — 3. Zahája dôkladne každú horúčku. — 4. Hojí prevapujúčim spôsobom všetké nemoce jatier, žalúdka a čriev, zvlášte žaludkove krče, koliku a trhanie v živote. — 5. Odnima boľast a hojí zlatú žilu a haemorrhoidy. — 6. Pôsobí ľahko odvädive čistiť krv i ľadviny, odnima hypochondriu i fažkomysel'nost, podporuje chuť k jedlu a zažívaniu. — 7. Služi výtečne pri boľastach zubov, pri výžranich zuboch, hmlobe úst a pri všetkých nemocach zubov a úst, jako aj odstraňuje rihanie a neprijemný zápach z úst a žalúdka. — 8. Je dobrým prostriedkom proti hlistam pásmnicia a proti epilepsii, čili padúcej nemoci. — 9. Služi zovnútorne ako po divný liečivý prostriedok do doby uznany na všetky rany, červstvé i staré, na jizvy, ružu, osývu, fistule, bradavice, **popáleniny, zmrzle údy**, na svraby, podkožnice a výrazky, na rozpukané a drsné ruky atd., a odnima boľast i hučanie v hlave, trhanie, pákosnicu, boľast v ušiach atd., o čom jasné vysvetlenie dáva obšírny návod k upotrebeniu. — 10. Je to vôbec liečivý prostriedok, ktorý tak vnútorne, ako zovnútorne s nepochybným výsledkom dá sa užívať, ktorý je veľmi reálny a docela neškodný a v žiadnej rodine nemá jako prvú pomoc pri influenze, cholere š iných nákazivých nemocach chybeť. Všimnime si teda vždy shora udané zelené známky ochranné! Kde neny žiadni sklad mojob balsamu, tam objednavajme priamo a adressujme **«Lekárne u Anjela strážcu» Adolfa Thierryho v Pregrade u Rohitsch-Sauerbrunnu**. Proti napodobizneniu chráni najlepšie priama objednavka z mojej fabriky. Stojí 12 malých alebo 6 dvojitých flasiček franko na každú stanicu Rakúsko-Uhorska 4 kor. Menej než 12 malých alebo 6 dvojitých flasiček sa nezasiela. Zasiela sa len proti predchodnému poukázaniu alebo dobierke obnosu.

Thierry A. lekárnik v Pregrade u Rohitsch-Sauerbrunnu.

Sila a účinok

pravej Centifoliovej masti

Pravá Centifoliová masť užíva: Pri boľavých prsách šesťnedeľiek, pri zastavenom odtoku mlieka, ztvrdnutí prs. pri ruži, pri vselijakých zastaralých úrazoch, otvorených nohách, ranách, slanom vredu, nábehých nosách i pri kostijedu, pri ranách úchođených, bodených, rezaných, drtných a strejných, k vyťahnutiu všetkých cudzích telies, ako: triesok, skla a dreva, piesku, brokov trní atd., pri všetkých podobraninách a narústoch karbunkoloch, novotvoroch a raku, pri červu v prstoch, vredoch nechtov, pl'uzgrioch pri nobách chodom rozboľených, spáleninách všetkých druhov, zmrzých údoch, preležani nemôcných, naderoch krvných, pri otoku uší a boľavých deti atd. atd. Centifoliová masť čím staršia býva, tým je výtečnejšia v účinku! Je odporúčania hodné, mať vždy v rodine zásobu tohoto jedine svojho druhu zachovávajúceho prostriedku. — Menej než dve krabice sa nezasielajú; zasielanie deje sa výhradne len proti predchodnému poukázaniu alebo dobierke obnosu. Dva tegliky s poštovným portom, nákladný M listom a obalom atd. 3 kor. 40 hal.

Jediný prameň objednávok je -

„Lekareň u Anjela strážcu ADOLFA THIERRYHO v Pregrade“ u Rohitsch-Sauerbrunnu.

Oba tieto, dotyčno liečivosti jejich zvlášte výborné články, neny sú podobrené kazlivosti, bo oproti čím sú staršie, tým väčšiu eenu maju a tým lepšej účinkujú, ani netrpia kroz zimu a horká, i možu rozposielat sa v každej čiastke roka.

Zdarma rozposielame tlačenu knižocku, ktorá obsahuje výrazy vďakov a uznania nezčislenných a mnohoročných odberateľov liekov mojih po celom svete. Túto knižocku rozposielajú pri predbežnom doposlani 20 hal. v listových kolkoch. Odberateľom našim doposielame knižocku franko a zdarma.

Sklady u lekárnik: Jozefa Töröka a Dra Eggera v Budapešti a L. Vértes Lugos.

Sijacie stroje, veľmi dobre opravené ku každému cieľu a bez každej chyby.

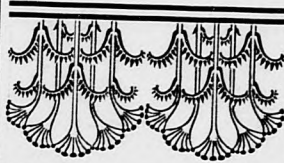
S nízkym ramenom malý Singer; kolečko s výklíčkou s kashou staré náradie 10-12 zl. S nízkym ramenom nové náradie 15 zl. Vysoké rameno staré náradie 15 zl. Toiste skoro nové 18-20 zl. Medium 10-12 zl. Malý so strojom kolieskovým 25-30 zl. Veľký 20-25 zl. Minerva nzký pre krajčirov 20-25 zl. Toiste pre obuvnikov 20-25 zl. Wehler-Wilson kr. 12 20-25 zl. Cylinder hohlistroj 20-25 zl. Celkom nový malý Singer s vysokým ramenom 30 zl. Za každú mašinu do roka garantujem a nezodpovednú mašinu znčarujem alebo nazpät vezmem. Taktiež každú reparáciu dokonale a veľmi lacno prediedm. Prosím účtve za podporu a kresťanskú dôveru. — Oslávam s úctou **Alojs Habán** mechanik, v Budapešti, VII., Izabella-ter 2.

Lacné české perie.

5 kilo nové tmavé driapané 9 kor. 60 hal. lepšie 12 kor. Biele mäkké, jak

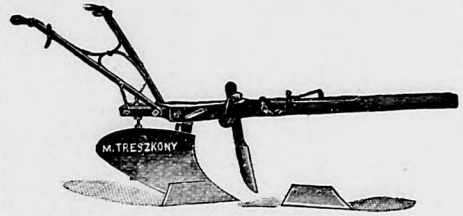
páper 18 kor. — 24 kor. Biele ako snáh mäkké ak páper, driapané 30 kor. — 36 kor. Rozposielanie s dobierkou franco; zameneame a nazpät prijae je pod touti výnimkou dovolené jestli sa nenzpätové útraty vynahradia. **Benedikť Sachsel, Lobes 135 (pošta Pilsen Čechy.)** 284

Saft proti kašlu a boleniu prs.

Zo zelin špicvegerich a timian dorábaný saft. Najlepší a najistejší liek proti tuhému kašlu, zašľajmovaniu, chriptavici a boleniu prs. Cena flašky 1 koruna. Pôvodnék dostaniu vyľučne v lekarni k zlatému jednorozču **JULIUSA BUNZL Nagy-szombat** 294

Páni hospodári!

Len umňa dostanete tie najlepšie, tohto času za nájdokonaľjšie uznánie hospodárske stroje

ako: mláfačky s ocelovými guľičkami, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné, žentúre, rajtáre, rajtáre, sečkovice atd. — Cenniky zašlem na žiadosť zdarma a franko. **Michal Treskoň** fabrikant hospodárskych strojov v Bytči (Nagy-Bitse).

Ti páni, ktorí by chceli za provisiu prevziať zastupiteľstvo a odpredaj mojih strojov, nech sa o podmienky obrátia na mňa. 292

Vianoce 1905.

V New-Yorku a v Londine nešianali ani európejskú suchu zem a preto jedna na strieborné náradie fabriky nútenos vydela sa byť, že svoj tovar len za cenu roboty toho predá. Ja som splnomocnený, splnomocnenstvo toto plniť a nazáklade tomtu za 6 zl. 60 krajciarov nasledujúce náradie pošlem:

- 6 kusov veľmi fajnové stolové nože so pravdivou anglickou kľínkou
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra vydlíčky,
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra jedacie ližice,
- 12 kusov amerického patentirovaného striebra kávové ližice,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra polievkovú ližicu,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra mliekovú ližicu,
- 6 kusov Anglická Viktoria spodnie táčne,
- 2 kusy imponantné stolové svietniky,
- 1 kus ľajnové cukrové sitko,

286

42 kusov spolu len 6 zl. 60 kr.

Tieto 42 kusy predtýmto 40 zl. koštovali a vul len 6 zl. 60 kr. v najľavnejšej cene je k dostaniu. Americké a patentirované striebra je jedna s vonku a s núra biela kova, ktorá striebornú barvu aj 25 rokov udrží začo ja garantujem. Svedectvom tomu, že tento oznac

neni klamstvo

zavazujem sa bar komu, komu sa náradie nepai peniaze spatky dať. Nech nikto nezamešká úto pohodlnú príležitosť použiť žeby si túto okrážajúcu garnitúru nezaobstaral

ktorá utešeným svadbo a iným parom je,

d'alej do každej lepšej domácnosti príhľe súca, k dostaniu je vyľučne len u

A. HIRSCHBERGA

amerického patentirovaného striebra závod **WIEN, II., Rembrandtstrasse 19B. Teleron 14597**

Rozposielky na okolie s dobierkou alebo peniaze vopred v poslani. Ku tomu čistiaci prách 10 kr. Opravdivý len na boku vydiacu ochraňujúcou markou (zdravotná kova).

Výťah s tisícou uznatých listov:

S prvou zásielkou som úplne spokojný, prosím ešte jednu zásielku.

Zasielku s jedacím servicom som obdržal, veľmi som spokojný nech mi ešte jednu takúto garnitúru 42 kusí na dobierku s amerického patentirovaného striebra pošlú. **Bozovič, Kr.-Sörénska st. S. Keresztes hlavný slúžny.** Jej Excellencia, barónka Edelsheimova čo najvrlešie odporúčala mne Váš stolový nábytok, prečo esadum Vás, ráčte i mne dvojo takýchto nábytkov, po 6 zl. 50 kr. pošlú!

Gr. Helena Tisza, rod Degenfeld-Schomberg. Zasielku som obdržal, veľmi som spokojný a budem to aj drulším odporúčať.

Andrej Lehóczky kanonik a farár Zemplén-Szinna.